

De prisbelönta låtarna pärlor i svensk folkmusik.

*Genomtänkta och genomdrömda bakom plo-
gen och vid stället.*

*Ett uttalande av professor Kjellström efter
Stenhammarsstämman.*

Professor Sven Kjellström.

— Om bygdemusiken skulle sina i Sverige skulle den nationella tonkonsten få en obotlig skada, säger den förnämsta bedömaren vid spelmansstämman vid Stenhammar i söndags, professor Sven Kjellström, i en intervju med D. N.

— Den som i en bygdespelman inte ser mer än en man som filar för all

del ganska livfulla, men hopplöst gammalmodiga låtar på fiol, den ser inte långt. De allra flesta av världens musikaliska snillen ha hämtat många av sina mest underbara toner ur folkmusiken. De ha hört på de enkla låtarna med den musikaliskt bildade kompositörens öron, och under deras händer ha melodierna slagit ut i hela sin djupa skönhet. Se på en Grieg och en Tjajkowski. Deras mest besjälade verk äro bundna vid folkmusiken med tusen band. Och se på våra betydande svenska kompositörer. Hör Alfvéns »Midsommarvaka», Atterbergs »De fåvitska jungfrurna», Natanel Bergs och Stenhammars folkvisekompositioner, Peterson-Bergers »Frösöblomster», och ni skall förstå vilken oerhört befruktande betydelse folkmusiken haft vid skapandet av vår vackraste nationella musik. Skulle den tillgången sina i vårt musikaliska liv bleve vi ganska tomhänta.

— Men jag tror nu inte att den kommer att sina, fortsätter professor Kjellström. Efter spelmansstämman i söndags hade jag tillfälle att vara tillsammans med några av våra verkligt

Forts. å 4:e sidan.

isdagen den 16 juli 1935.

De prisbelönta . . .

Forts. från 1:a sidan.
intresserade bygdespelmän, och en del av vad jag där fick höra var en fröjd för ett musikeröra. Det var intet konstlat intresse för bygdemusiken som där lades i dagen. Förste pristagaren i låtkompositionstävlingen var en smed, och det var nästan rörande att se honom spela med sina stora, grova smednåvar så fint, så besjälade och inlevelserikt, utan ett spår av konstnärligt uppövd fiolteknik. Och vilka pärlor av svensk folkmusik de tre första pristagarnas låtar utgör! De melodierna äro inte skapade i en hast och på ett ungefär, utan genomtänkta och genomdrömda bakom plo- gen och vid stället under långa, ensamma timmar. På så sätt blir musikens grundton till.

— Nu talar jag givetvis om de bästa bland spelmännen, fortsätter professor Kjellström. Mycket av det man får höra vid en spelmansstämma och annars av föga värde utöver stundens muntration. Som en stundens munt- ration får man för övrigt väl också räkna spelmansstämmorna själva. De ge dessutom det ekonomiska underlaget till spelmansförbundens verksamhet bland musikaliskt intresserade, obemedlade ungdomar. I ekbacken vid Stenhammar passade för resten spelmännen väl — annars äro enkla bygdespelmäns uppträdande och hoverande på estrader mig personligen en styggelse. Ett artificiellt uppodlande av bygdemusiken ligger snubblande nära när dess utövare i alltför stor utsträckning slå mynt av sin konst. För bygdemusiken själv är konsertestraden döden, den passar där inte, och jag går så långt att jag knappast finner radions flitiga utsändande av bygdemusik enbart av godo. Det innebär en transplantering av bygdemusiken i en miljö där den inte hör hemma. Ty bygdemusiken hör inte den stora publiken till. Den hör till de få, till kammarens avskildhet, till en björkdunge på landet och inte till staden. Där förkvävs den av tusen ljud, och därtill är den för värdefull.